

SZARVASI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG: Jókai-utca 1257. sz., hová a lap
szellemi részét illető közlemények küldendők.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 8 kor. Félévre a kor. Negyedévre a kor. Egyre 3 kor. 10 fill.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Szerkesztő és fapostályjelenő:
Benezúr Sándor.

Felelős szerkesztő:

Salacz Elemér.

KIADÓHIVATAL: Jókai-utca 1257. sz., hová a hirdetések,
— előfizetési pénzek és reklamációk intézendők.

EGYES SZÁM KAPHATÓ:

Müller K., Farkas S., Pócsy M., Pletenk J., Kotsch J., Glöckl
Gy., Vitézy J. irak kereskedésben.

* HIRDETÉSEKET jutányos áron vesz fel a Kiadóhivatal és Müller Károly könyvkereskedő. *

Pártoljuk a helyi ipart és kereskedelmet.

Naponta százszor halljuk e nagyon is elkopottá lett frázist „pártoljuk a helyi ipart és kereskedelmet”, de a valóságban éppen az ellenkezőjét tapasztaljuk. Ön-kénytelenül az eszünkbe jut a napokban elhunyt Litke pécsi pezsgőgyáros mondása, aki egy ipari kongresszus alkalmával tartott banquetten (mert nálunk a banquet a fő), midőn már 2 órája beszéltek a magyar ipar szükségességéről, felállt és a várt toaszt helyett annyit mondott: „Uraim, már két óra óta hallom hangoztatni a magyaripar szükségességét, francia pezsgő mellett, mely francia pezsgő- és üveggyártmányú poharakból isszuk, így uraim magyar ipart nem tesszük!”

Igy vagyunk a helyi ipart és kereskedelemmel is, hangoztatjuk annak szükségességét, de a helyi ipart és kereskedelmet nem pártoljuk, hanem hozatunk min-

dent máshonnan. Azzal, hogy a helyi ipart és kereskedelmet a közterhek milyen óriási mennyiségét kénytelen viselni, hogy pártfogás hiányában nemcsak hogy a közterheket nem képes viselni, de visszafejlődik, sőt tönkremegy, édeskeveset törődünk. Nem kell pedig az ipar és kereskedelem fontosságát bizonyítani, a mindennapi tapasztalat mutatja, hogy csak azon nép boldogul, amelynek virágzó ipara és kereskedelme van, levonva ebből a következtetést, amelyet ugyanez a tapasztalat is bizonyít, „csak azon város fejlődik, amelynek virágzó ipara és kereskedelme van.”

Városunkban pedig az ipar és kereskedelem létalapjai, a munkás, a tőke és a vállalkozási szellem meg volna. Van oly iparágunk — a Behán-féle rostagyártás — mely nemcsak helyi, de országos jó hírnévnek örvend. Vannak asztalosaink, cipészeink és más iparosaink, akiknek a munkái a kiállításokon kitünt-

tést nyertek s mégis az illetők zöldágra vergődni nem tudnak, árúik a raktáron romlanak, az áruba fektetett tőkájük nemhogy jövedelmet hozna, hanem nap-nap után kamatvesztéssel dolgoznak.

Annak megvilágítására, hogy mennyire nem pártolja közönségünk a helyi ipart és kereskedelmet, minden ezéltatosság nélkül kénytelen vagyok egy pár példát felhozni.

Egy bécsi órás ezégnék van városunkban hivatalánál fogva nem vigéző megrendelés gyűjtője és a megrendelők anélkül, hogy meggyőződnenek a felől, vajjon a helybeli két órás ugyanoly árút, ugyanoly feltételek mellett adna-e, a bécsi ezéget, aki pedig városunk közterheiből egy fillérrel sem járul, gazdagítja.

Ismerek egy földbirtokost aki nagy a gazdaságához, mint a háztartásához szükséges összes cikkeket Bécsből és Budapestről hozatja. Volt alkalmam meggyőződni

TÁRCZA.

A váltós asszony.

(Karczóna.)

Írta: Keviczky László.

Takarékpénztárunk könyvelője szomorúan jelentt egyszer, hogy az az asszony, aki ajánlásomra 140 K. kölcsönt kapott nem régiben, nehezen fog jelentkezni a lejárat napján.

— S ugyan miért? — kértem én?

Azért — mondja a könyvelő, mert mikor az összeget kifizettük neki, nem csak a figyelmeztetést, de a 140 koronás váltót is valahogyan magával vitte.

Hogy történhetett az?

Nem tudom. A napbiztos véletlenül a váltót is visszaadta.

— Ezek szerint nem adósunk?

— Sajnos, ez így van. Meg van a „felzet iv” de a váltó nincs benne. Csak leg-alább tudnók, hogy hol lakik?

— Bizony én se tudom. No de majd eljön a lejáratkor.

— Bárceak úgy volna!

— Egy is lesz, majd meglátod — mondom — bár ott motoszkált a bizalomrontó példaszó: ki tudja? „Az ördög nem alszik?”

Addig is tudakoztunk innen is onnan is a váltós asszony iránt, de senki nem tudott róla mondani bizonyosat.

Volt a ki ismerte, de nem tudta hol lakik? Viszont olyan is volt, aki egész bizonyosan tudta hol lakott az előtt, de az régen volt — s az ilyen eselédnépféle gyakran változtatja helyét. Az bizonyos volt, hogy a község lakosai között nem található: idegen határban létezik valahol. Miután így minden puhatóldzás hiába való volt, nem maradt egyéb hátra, mint-hogy várjunk a lejárat napjára.

A váltó lejáratának napja köztudomás szerint hamar megérkezik. Az embernek néha valamely öröndetes dologra kell várakoznia, a miről szeretné, hogy hamar megvolna; siettetné az idő kérését. Ámde észébe jut, hogy ugyan akkor van egyik váltójának lejáratja is s ennek megdondolása türelmesebb teszi a várakozót. Itt van a legtisztább örömeink öröm cseppje!

Ilyen módon megérkezett a mi váltós asszonyunk fizetési határnapja is. Meg is

jelent pontosan. Nem ment azonnal a takarékbá, de eljött hozzám. Szokás ez, hogy megbeszélje a teendőket és tájékoztatást nyerjen. Bátorabb az ember, ha egy kissé bele öli magát ügyes-bajos dolgába. Belépéskor még aggodalom látszott az arczán. Az elmaradhatlan kézi kosárkából előkeresgélte egy-két tojást s előadta kérését.

— Eljöttem kérem szépen azzal a váltóval, mert nem szeretném ha meg „rovatolnák”. Igaz, hogy „termesztelen” (törlesztelen) most nem tudunk. Még nem kaptuk ki a pénzünket. Sok vendég van az iraságúal, resteltem kőni; pedig szívesen adnak, ha kell. De ne tessék félni! Helyittünk — tudom — senki se fog fizetni. Isten meints! Lefizetjük mi azt mind. Van most szépecskén buzánk is, de a jószágból is csinálhatnánk néhány garast. Csakhogy ilyenkor nem igen mehet az ember utáná — dolog időben. Kissé roszkor jön ez a fizetés. (Mikor jön az jókor?)

Megvettem az új váltót is, mert azt mondják, hogy kell. De pedig emez is még egészen jó. Vigyáztam rá s ettettem. Mert a magunk forma ember etteszi ezeket a mindenféle irásokat. Nem tudhassa

Jelen számunk 8 oldal.

hogy az itteni kereskedők ugyanolyan árban, ugyan olyan árút szívesen szolgáltatnának, hja! de a bécsi, a pesti jobb!

Czipőt ha helyben készült, úri ember nem hordhatja. Nem is szölok a ruháról. Csak a budapesti és bécsi ruha és czipő jó.

A szenet ugyancsak bécsi czégtől hozzátjuk, jóllehet az 40 koronával drágább mint ahogy helyben kapható. Ugy látszik azontéves felfogásban leledzik közönségünk, hogy a helybeli kereskedő oly árut nem képes szolgáltatni.

Számos hasonló példát lehetne még felhozni, a mely mind azt bizonyítja, hogy csak szájjal hirdetjük a helyi ipar és kereskedelem támogatását, de tettel nem.

Addig míg tettel nem pártfogoljuk a helyi ipart és kereskedelmet, ne panaszkodjunk azon, hogy a helybeli kereskedőknél nincs választék és hogy a kereskedő által vett nyereségi perzent nagy. Ugyan kinek és minek hozasson vagy készítsen a kereskedő és iparos árukat, úgy is a nyakán vénül. Ha minden szükségletünk helyben szerezzük be, a kereskedelmi és ipari forgalom nagyobb lesz, a kereskedő és iparos a tökéjét többször megforgalja és kisebb perzenttel elégszik meg, mert ő is tisztában van azzal, jobb a sürtü garas, mint a ritka forint.

Egy helybeli kereskedő.

Szarvas műpártolása.

Oda jutottunk, hogy pirulva kell a tollat kezünkbe fogni, a midőn

erről a thémáról írunk. Olyan szegyénteljes a való igazság.

Milyen jó dolguk is volt elődeinknek. A szini előadásokról szóló referádák megírása alkalmából előttük állt a zsufozásig megtelt színházak képe. Fülükben csengett a mámoros lelkesedés éljen és tapsvihara. Ragyogó arccal, büszkén hirdethették ok, hogy Szarvasnak a szinpártolásban messze vidéken nincsen párja. Akkor.

Most? Tempora mutantur.

Mi reánk csak az emléke maradt azoknak a fényes színházi estőknek, melyekben örömet, dicsőségét és büszkeségét találta színész és közönség egyaránt.

Ma. Hátrább vagyunk a Szilvásiaknál. Mai műpártolásunk határozott és erős dekadentia az ezelőtti állapothoz. Magyarán mondva szegényünk. Sőt mi több, a jelenlegi szintársulattal szemben tanusított eljárásunk erősen hasonlít az orviamadáshoz. Nagy hangú pályázat hirdetésekkel ide csalogatunk egy igazán első rangú szintársulatot. S a mikor az ráakadva az erre a horogra csalétekül akasztott fényes ígérgetésekre bejön hozzánk, akkor szépen hátat fordítunk neki. T. ez. közönség, nagyon csunya eljárás ez. S mindennek tetejébe egyes lapok kutikusai a helyett, hogy a rútul cserben hagyott társulat segítségére sietnének, *legalább is* nagy tájékozatlanságra valló és igazságtalan kritikái támadásaikkal igyekeznek kikezdeni e társulat hírnevét és bele nyomni még jobban az erkölcsi és anyagi deficit binárába.

Nem ezéünk az ilyen eljárást jellemezni, magán hordja az bélyegét. Azt sem szándékozunk elmondani milyen csekély összegre rug a bérlet, a legtöbbször

mennyi üres padosor előtt játszanak színészeink, mily kevéssel haladja felül a napi bevétel a semmit, s hogy ebből folyólag hány ezer forint deficizzel fogja zárni Nádasz a szarvasi szini saiont. Ugyis tudja azt mindenki.

E helyett *Önökhez fordulunk nagy-ságos és tekintetes irasszonyok.* Önök-höz, a kik jóságos, minden szépért és nemesért, s különösen a színészetért lelkesülő sziveiktől indítva már régebben megígérték, hogy ha a társulat bérletgyűjtése nem fog sikerülni, Önök veszik azt kezeikbe. Utótt a cselekvés órája. A bérletgyűjtés nem sikerült. Kérve kérjük Önöket, váltsák be tette szavukat. Járják be a várost. Gyűjtsenek bérleteket. Buzdiúsk a közönséget a színház tömeges látogatására. Mondják el az igazsághoz hiven, hogy e társulat a vidék első rangú erőiből van szervezve s régen volt Szarvasnak ilyen szintársulata, mely a legnagyobb méryű pártfogásra méltán érdemes. Értessék meg azokkal a sokakkal, a kik — bár nagyon módokban állana — a színház látogatásától tartózkodnak, hogy ha ezt a szintársulatot nem pártoljuk, oda fognak jutni, hogy holmi harmad, negyed rangú ripacs bandánál aligha fognak jobbat kapni, mert a biztos deficit elé egy nagyobb és jobb társulat aligha fog menni. Ellenben elkerülük még városunk határát is. Annyira és annyiszor hangoztatni szeretett nagy igényekkel elülhetünk akkor ott-hon, a suton. Beszéljék el Önök, hogy ha továbbra is az eddighez hasonló rideg közönnnyel viseljük a szintársulat előadásai iránt, nemcsak hogy elvész az a nimbus, a mely még a régi szüparatolásból számunkra megmaradt, hanem örök szegényünként azok

az ember: melyik miatt kerülhet bajba? Itt van a „nyugtá” is meg a régi és új váltó is — amazt alá is írjuk, csak még egyik „tanunk” tessék alá írni. Szives lesz megvizsgálni, hogy jól van-e?

— Lássá édes Brjesskúné, ezt a váltót ugy kerestük! Nem tudtuk hová lett, hát magánál volt ez is?!

— Nekem így adták ott a takaréki urak kérem. Mindjárt gondoltam, hogy baj is lehet — mondok — nagyon kell rá vigyázni. Pedig a kis fiam bele is kapott s majd ellépte, de kiragadtam a kezéből és hát itt van.

— Ugy látszik — mondom tréfálkozva — hogy a gyerek ért valamit a váltóhoz . . .

— Ah, dehogy kérem! Csak mint a féle gyerek, ami keze ügyébe esik azt ragadja. Kicsinyke még a szentem.

— No hiszen jól van, csakhogy megkerült a váltó. Mondom, hogy mi már aggódunk miatta.

— De talán csak nem fognak megbüntetni, hogy ez is nálam maradt?

— Dehogy-dehogy lelke! Sőt meg-

diesérjük, hogy gondja volt rá és most vissza is hozta. (Bár csak én is így kapnám az enyémet!)

— Meg is ijesztett bennünket a Benesok szomszéd, mikor mutattam ezt a váltót meg v nyugtát. Azt mondta, ő azt hiszi, hogy baj lehet belőle, mert a nélkül aligha fogják elismerni az adósságot. No hiszen csak az kéne még! Ugyis elég baja van a szegény embernek! Aludni se tudtam akkoriban miatta. Mindig félttem, hogy jön az ekzekúció! „Beporelhetik kendetek — mondja a szomszéd, ha észreveszik, hogy nincs ott a váltó, pedig az elég baj lesz!”

— Ugy azután már gondoltam: ahogy lesz ugy lesz. Csak oda tettem a láda fiába az irásokát, ott van együtt: adókönyv, passus, szerződés, intő ezédula. Ott megtalálom a mikor kell.

— Jól van ez így — ódes lelke — mondom a beszélés asszonykának, most már csak menjon át a takaréka és végezze el a dolgot. Törleszteni nem muszáj, hiszen várhatunk még.

— Köszönöm is szépen, hiszen majd

megszolgáljuk. Hála istennek, hogy nincs baj!

A takarékpénztárban azután simán ment a dolog. Nem szidták meg a szegény asszonyt, hogy a multkor olvitte a váltót is, csak azt mondták, hogy azt máskor ne tegye, mert baj lehet belőle.

Ezen igaz történetkéből pedig levonhatjuk azt a tanulságot, hogy a mi szegény népünk minden okoskodás nélkül alá veti ugyan magát azoknak a formáknak, melyek keretében segíthet magán, a mikor pénzre van szüksége: de a lényegről meg nem feledkezik, hogy adós s hogy az adóssáért helyt állani kötelesség; arra azonban nem gondol, hogy mily sokan vannak, kik készséggel megadják a dolgnak a formáját, de könnyű vérrrel felejtik a lényegét. A váltót nem igen szereti, a kezeseket tanuknak mondja; igaz-igaz, hogy sokszor vértanuk ezek: node hát még baj se legyen a világon?!

hogyan az itteni kereskedők ugyanolyan árban, ugyanolyan árú szívesen szolgáltatnának, hja! de a bécsi, a pesti jobb!

Czipőt ha helyben készült, úri ember nem hordhatja. Nem is szólak a ruháról. Csak a budapesti és bécsi ruha és czipő jó.

A szívet ugyancsak bécsi czégtől hozatjuk, jóllehet az 40 koronával drágább mint ahogy helyben kapható. Ugy látszik azon téves felfogásban leledzik közönségünk, hogy a helybeli kereskedő oly árú nem képes szolgáltatni.

Számos hasonló példát lehetne még felhozni, a mely mind azt bizonyítja, hogy csak szájjal hirdetik a helyi ipar és kereskedelem támogatását, de tettel nem.

Addig míg tettel nem pártfogoljuk a helyi ipart és kereskedelmet, ne panaszkodjunk azon, hogy a helybeli kereskedőknél nincs választék és hogy a kereskedő által vett nyereségi perzent nagy. Ugyan kinek és minek hozasson vagy készítsen a kereskedő és iparos árukat, úgy is a nyakán venni. Ha minden szükségletünk helyben szerezzük be, a kereskedelmi és ipari forgalom nagyobb lesz, a kereskedő és iparos a tőkét többször megforgatja és kisebb perzenttel elégszék meg, mert ő is tisztában van azzal, jobb a sűrű garas, mint a ritka forint.

Egy helybeli kereskedő.

Szarvas műpártolása.

Oda jutottunk, hogy pirulva kell a tollat kezünkbe fogni, a midőn

erről a thémáról írunk. Olyan szégyenteljes a való igazság.

Milyen jó dolguk is volt elődeinknek. A szini előadásokról szóló referádák megírása alkalmából előttük állt a zsufozásig megtelt színházak képe. Fülükben esengett a mámoros lelkesedés éljen és tapsvihara. Ragyogó arozzal, büszkén hirdethették ő, hogy Szarvasnak a szinpártolásban messze vidéken nincsen párja. Akkor.

Most? Tempora mutantur.

Mi reánk csak az emléke maradt azoknak a fényes színházi estőknek, melyekben örömet, dicsőségét és büszkeségét találta színész és közönség egyaránt.

Ma. Hátrább vagyunk a Szilab-Balbásiaknál. Mai műpártolásunk határozott és erős dekadencia az ezelőtti állapothoz. Magyarán mondva szégyenünk. Sőt mi több, a jelenlegi szintársulattal szemben tanusított eljárásunk erősen hasonlít az orvtamadáshoz. Nagy hangú pályázat hirdetésekkel ide csalogatunk egy igazán első rangú szintársulatot. S a mikor az ráakadva az erre a horogra családok akasztott fényes ígéretekre bejön hozzánk, akkor szépen hátat fordítunk neki. T. ez közönség, nagyon csunya eljárás ez. S mindennek tetejébe egyes lapok kritikusai a helyett, hogy a rútul cserben hagyott társulat segítségére sietnének, *legalább is* nagy tájékozatlanságra valló és igazságtalan kritikái támadásaikkal igyekeznek kikezdeni e társulat hírnevét és bele nyomni még jobban az erkölcsi és anyagi deficit binárába.

Nem ezélünk az ilyen eljárást jellemezni, magán hordja az élyegét. Azt sem szándékozunk elmondani milyen csekély összegre rug a bérlet, a legtöbbször

menyi üres padosor előtt játszanak színészeink, mily kevéssel haladja felül a napi bevétel a semmit, s hogy ebből folyólag hány ezer forint deficittel fogja zárni Nádasy a szarvasi szini saiont. Ugyis tudja azt mindenki.

E helyett *Önökhez fordulunk nagy-ságos és tekintetes úrasszonyok.* Önök-höz, a kik jóságos, minden szépért és nemesért, s különösen a színeszetért lelkesülő sziveiktől indítva már régebben megígérték, hogy ha a társulat bérletgyűjtése nem fog sikerülni, Önök veszik azt kezeikbe. Útolt a cselekvés órája. A bérletgyűjtés nem sikerült. Kérve kérjük Önöket, váltsák be tette szavukat. Járják be a várost. Gyűjtsenek bérleteket. Buzdítsák a közönséget a színház tömeges látogatására. Mondják el az igazsághoz hiven, hogy e társulat a vidék első rangú erőiből van szervezve s régen volt Szarvasnak ilyen szintársulata, mely a legnagyobb méryű pártfogásra méltán érdemes. Értessék meg azokkal a sokakkal, a kik — bár nagyon módokban állana — a színház látogatásától tartózkodnak, hogy ha ezt a szintársulatot nem pártoljuk, oda fognak jutni, hogy holmi harmad, negyed rangú ripacs bandánál aligha fognak jobbat kapni, mert a biztos deficit elé egy nagyobb és jobb társulat aligha fog menni. Ellenben elkerültek még városunk határát is. Annysira és annyszor hangoztatni szeretett nagy igényekkel elülhetünk akkor otthon, a suton. Beszéljék el Önök, hogy ha továbbra is az eddigiehez hasonló rideg közönnnyel viseljük a szintársulat előadásai iránt, nemesak hogy elvész az a nimbus, a mely még a régi szinpártolásból számunkra megmaradt, hanem örök szégyenünként azok

az ember: melyik miatt kerülhet bajba? Itt van a „nyugta” is meg a régi és új váltó is — amuzt ah is írunk, csak még egyik „tanunk” tessék alá írni. Szives lesz megvizsgálni, hogy jól van-e?

Lássá édes Brjesskáné, ezt a váltót ugy kerestük! Nem tudtuk hová lett, hát magánál volt ez is?!

— Nekem így adták ott a takaréki urak kérem. Mindjárt gondoltam, hogy baj is lehet — mondok — nagyon kell rá vigyázni. Pedig a kis fiam bele is kapott s majd eltépte, de kiragadtam a kezéből és hát itt van.

— Ugy látszik — mondom tréfálkozva — hogy a gyerek ért valamit a váltóhoz . . .

— Ah, dehogy kérem! Csak mint a féle gyerek, ami keze ügyébe esik azt ragadja. Kicsinyke még a szentem.

— No hiszen jól van, csakhogy megkerült a váltó. Mondom, hogy mi már aggódtunk miatta.

— De talán csak nem fognak megbüntetni, hogy ez is nálam maradt?

— Dehogy-dehogy lelkem! Sőt meg-

dicsérjük, hogy gondja volt rá és most vissza is hozta. (Bár csak én is így kapnám az enyéimet!)

— Meg is ijesztett bennünket a Bencsek szomszéd, mikor mutattam ezt a váltót meg a nyugtát. Azt mondta, ő azt hiszi, hogy baj lehet belőle, mert a nélkül aligha fogják elismerni az adósságot. No hiszen csak az kéne még! Ugyis elég baja van a szegény embernek! Aludni se tudtam akkoriban miatta. Mindig félttem, hogy jön az ekzekúzió! „Beporelhetik kendetek — mondja a szomszéd, ha észreveszik, hogy nincs ott a váltó, pedig az elég baj lesz!”

— Ugy azután már gondoltam: ahogy lesz úgy lesz. Csak oda tettem a láda fiába az irásokat, ott van együtt: adókönyv, passus, szerződés, intő ezédula. Ott megtalálom a mikor kell.

— Jól van ez így — ódes lelkem — mondom a beszélés asszonykának, most már csak menjen át a takaréka és végezze el a dolgot. Törleszténi nem muszáj, hiszen várhatunk még.

— Köszönöm is szépen, hiszen majd

megszolgáljuk. Hála istennek, hogy nincs baj!

A takarékpénztárban azután simán ment a dolog. Nem szidták meg a szegény asszonyt, hogy a multkor elvitte a váltót is, csak azt mondták, hogy azt máskor ne tegye, mert baj lehet belőle.

Ezen igaz történetkőből pedig levonhatjuk azt a tanulságot, hogy a mi szegény népünk minden okoskodás nélkül alá veti ugyan magát azoknak a formáknak, melyek keretében segíhet magán, a mikor pénzre van szüksége: de a lényegről meg nem feledkezik, hogy adós s hogy az adóssággért helyt állani kötelesség; arra azonban nem gondol, hogy mily sokan vannak, kik készséggel megadják a dolognak a formáját, de könnyű vérelel felejtik a lényegét. A váltót nem igen szeretik, a kezeseket tanuknak mondja; igaz-igaz, hogy sokszor vótanuk ezek: node hát még baj se legyen a világon?!

közé a helységek közé fogunk soroztatni, a honnan a szintársulatók idő előtt kénytelenek elhagyni, mert ott a magyar társadalom már nem pártolja a magyar színészetet, nem istápolja annak fenségese és áldásos kultur missióját, melyet pártolni minden igaz magyar embernek, különösen az ilyen tulnyomóan nemzetiségi községben, tartozó kötelessége.

Kérve kérjük Önöket nagyságos és tekintetes urasszonyok, váltsák meg ígertüket. Elpisésk fel szép kezeikkel újból azt a rég a feledés ködébe vesztett állapotot, a mikor még általános pártfogásnak örvendtek Szarvason Thalia papjai s ugy erkölcsi, mint anyagi siker tekintetében fényes eredmény koronázta az ő áldásos működésüket. Már egyszer, régebben megmutatták Önök, mily mérvű pártfogásra képes Szarvas közönsége, ha Önök veszik kezükbe ezt az ügyet. Mutassák meg még egyszer, hogy Szarvas közönségének műpártolásában megengedhetett a bizalom, de azért az a régi, sőt talán még a réginek is nagyobb. Mutassák meg nagyságos és tekintetes urasszonyok és mi áldva fogjuk áldani Önöket, hogy megmentették Szarvas régi jó hírnevét.

Most pedig Önökhöz fordulunk Szarvas nagyközségi érdemes Előjárósága. Láttuk Önöket már igen nagyon buzgólkodónak ott, hol a város anyagi érdekeinek előmozdításán fáradoztak. Most a városnak pénzben ki nem fejezhető érdeke forog szobában. Bizony nyál elolvasták Önök ama cikünknek, melyben felkérjük Önöket, hassanak közre, engedjék el a jelenlegi szintársulatlak a színházért járó bér. Kérjük Önöket, figyelembe véve a fent elmondottakat, hajlandók-e Önök a szarvasi úri hölgyekkel együtt a magyar színészet istápolására sietni? Várjuk a feleletet. Nem kételkedünk benne, hogy az igenlő lesz és szó nélkül teljesítik kérésünket.

Becses figyelemükbe csak annyit vagyunk bátrak előre is ajánlani, hogy a mint kész a tollunk az elismerésre méltó, szép és nemes tettek dícséretére, épp úgy tud suttanni ott, a hol rút zsugoriságot és kapzsi haszon lesést kell ostorozni.

HIREK.

— **Királyunk születésnapja.** Ő felsége I. Ferencz József magyar király születésnapja évfordulója alkalmából I. hó 18-án d. e. 10 órakor a helybeli r. kath. templomban, az összes hatóságok és nagyszámú s előkelő közönség jelenlétében, Szirmay L. Árpád plebánus ur hálaadó istentiszteletet tartott. A mise folyamán Kalmár J. a pécsi színház tenoristája énekelte egy eglházi dalt.

— **Eljegyzés.** Mold Béla okleveles jegyző a napokban jegyezte el özv. Baán Ignácznő leányát, Emma kisasszonyt.

— **Beiratkozás.** A helybeli társ. polgári leányiskolában a beiratások az 1902—3. tanévre szeptember első három napján történtek. A pótló-, javító- és felvételi vizsgálatok ugyanazon napokon d. u. 2—4 óráig lesznek. A rendszer tanítás szept. 4-én veszi kezdetét. Azon növendékek, kik ez iskola valamelyik osztályába (az első elemi osztályt kivéve) óhajtanak fölvetetni s az előző tanévről rendszer bizonyítványt nem mutatnak föl, felvételi vizsgálatot tartoznak tenni. Fölvételi vizsgálatot kell tenni azoknak is, akik az elemi iskola V. VI. osztályában szerzett előtanulmányaik alapján a polg. iskola II., III-ik osztályában kívánnak fölvetetni és pedig a küllönbözteti tárgyakból. A beiratáshoz minden növendék szülője vagy gyámja kíséretében tartozik megjelenni, s magával hozza az előző évi iskolai bizonyítványát, keresztlevelet (születési bizonyítványát) és 12 évnél idősebbek újraoltási bizonyítványukat. Azon szülők, kik leánygyermeküket ez iskolába beiratják, a társulat évi rendes tagjaivá válnak s tagsági díjult fizetik az illető osztályok szerint megállapított tandíjat. E díjak a közgyűlés határozata szerint a következők: I. és II. elemi osztályban évi 30 kor., III. és IV. elemi oszt.-ban évi 50 kor., I. és II. polg. oszt.-ban évi 70 korona, III. és IV. polgári oszt.-ban évi 80 kor. E díjak három hónaponként előre fizetendők. Ezekivül minden növendék a beiratáskor tartozik fizetni 2 kor. beiratási díjat s az országos tanítói nyugdíjalapra 30 fillért. Csak oly növendék vétetik föl, aki a három hónapra eső tandíjat lefizeti.

— **Kinevezés.** Békésvármegye főispánja, a szarvasi főszolgabírói hivatalhoz közigazgatói gyakorolnak **Melits István** joghallgató, szarvasi lakost nevezte ki.

— **Vasuti elgázolás.** Folyó hó 22-én a szarvas—mezöhegyesi vonalon, az Orosháza felé robogó vonat, Pusztaszent-Tornya községhez elötti utájárón egy kocsit két lóval s a kocsiiban ülökkel együtt elütött. A kocsiiban ülő Madarász Mihály és neje — orosházi lakosok — nem vették figyelembe a közeledő vonat veszélyesét, s a vonat előtt akartak a vágányon áthaladni, de vesztőkre, mert a mozdony a kocsit felfordította, Madarász és neje a töltés árkába estek, míg az el-esett lovakat s a kocsit ronesítit a mozdony mintegy 25—30 méter távolságra toltta maga előtt. Madarász és neje szerencsésükre csak kisebb zúzódásokat szenvedtek, de az egyik ló az elütés után nyomban megdögült, a másik is oly nagy zúzódásokat szenvedett, hogy azt is le kellett szarni.

— **A tanév küszöbén.** Az új tanévtől mindössze egy hét választ el bennünket, ennek elteltével újra megnepesülnek az iskolák s megkezdődnek az iskolai élettel járó teendők. A helybeli főgymnasiumban, tanítóképzőben és gyakorló iskolában a tanítás szeptember 8-án veszi kezdetét. A köztanítást megelőzőleg szept. 4., 5., 6. napjain lesznek a beiratkozások. Szept. 1., 2. és 3-án lesznek vizsgálatok azon kibetegült és megkésztet nyilvános és magántanulók, kik arra a tanári kar határozata szerint joggal bírnak. Szept. 2—3. napjain a javító vizsgálatok járulnak azok, kiknek erre az engedélyt vagy a tanári kar, vagy a főhatóság megadta. Még pedig szept. 2-án az I—IV. és 3-án az V—VIII. osztálybeliek lesznek javított. Egy osztályba 60 tanulónál többlet bevenni tillosa a törvény. Ezért a megkésztet jelentkezők legfeljebb magántanulói minőségben lesznek felvehetőek. A beiratkozó magával hozza évszóri bizonyítványát, születési oklevelét és himnbóltást, illetve újraoltási igazolványát. Az I. osztályba 9 évet még be nem töltött és 12 évet túlhaladott tanuló föl nem vehető. A helybeli keresztény vallású I—IV. osztályba

járó tanuló fizet 41 korona tandíjat, még belépéskor 31 kor., február elején 10 kor. Az V—VIII. osztálybeliek fizetnek 37 koronát és pedig belépéskor 27 kor.; februárban 10 kor. Helybeli izraelita vallásúak fizetnek 80 koronát, még pedig belépéskor 66 kor. s februárban 24 kor. Ezekivül minden tanuló fizet a kormányzóság újabb határozata szerint fölvételi díj ezimén 4 koronát. Az V., VI., VII., VIII. o. tanulók akár tanulják a görögöt, akár a görögöt pótló tanulmányokra és ügyességek megszerzésére szánják magukat, tartoznak szülői írásos nyilatkozatot magukkal hozni s felmutatni a beiratáskor az igazgatónál.

— **Szarvasi Edison.** Az örök mozdony feltalálása már sok ember esztét zavarta meg. Így legújabbán **Szakács János**, egy egyszerű iskolázatlan szarvasi földműves tőri az esztét az örök mozdony feltalálásán s erősen hiszi, hogy mi oly sokaknak nem sikerült, neki sikerülni fog. Szakács a motorgépek alakjára szerkesztett, — s azt fából ki is faragta — egy oly gépet, melyet sürített levőgével akar mozgásba hozni s tartani. Találmányát már több szakférfinak be is mutatta, de a szerkezet kezdetlegessége miatt találmányát mindenütt mosolyogva fogadták s felvilágosították terve kivilhetlenségéről. Szakácsot mindez nem rettentette vissza, s a napokban felment Budapestre, hogy találmányát az „ahoz értőknek bemutassa” s ha lehet, valami gépész társat szerez, kivel aztán eszméjét megvalósíthassa. Azt hiszik, hogy Szakács is csak arra a sorásra fog jutni, mint sok elődje, t. i. rögzeszméje megvalósítására egész vagyonát rá fogja költeni, s eszméje még sem fog megvalósulni azon egyszerű oknál fogva, mert az örök mozdony létezése merő képzelenség.

— **Új tanítók.** A szarvasi tanítóképzőben, a I. évben képesített növendékek közül eddigelő már ötén, és pedig **Grega Pál**, **Kozsucz István** és **Saguly József** a b.-csabai, **Kozsucz János** a mezőberényi s **Kondacs István** a gádosori ág. ev. egyházak által lettek rendszer tanítókkal megválasztva.

— **A M. Á. V. aradi üzletvezetősége** — mint értesülünk — már intézkedett, hogy a Szarvasról Mezőtúrra áthelyezett vonatvezetőik, mozdonyvezetőik által berbe birt lakásokért, a felmondási időre jóvá házbér folyósítottassék. Így nincs szükség arra, hogy az érdeklettek eszedékessé vált illetményeiket per utján érvényesítsék.

— **A helybeli polgári leányiskolában** a jövő tanévre szóló beiratások szeptember 1., 2. és 3-án, a délelőtti órákban, a hivatalos helyiségben lesznek megtartva. Mivel az iskola helyiségei oly szűkek, hogy egy-egy osztályba 20 növendéknél több föl nem vehető, így csakis a saját érdekében tesznek az illető szülők, ha a jelzett időben leányaik beiratását el nem mulasztják, vagy ha azok felvételét esetleg előjegyzés által — biztosítják, nehogy — mint az múlt tanévben — többen az iskolából kimaradjanak.

— **Kilépött szünügyi bizottsági tag.** Fenntartással közöljük a hirt, miszerint **Szirmay L. Árpád**, a szünügyi bizottság tagjainak sofárból kilépett, mivel a szünügyi bizottság nem képviseli úgy a színészet érdekeit, amint az kötelessége volna.

— **A helybeli kir. posta-távírdó** és távbeszélő hivatalnál az ezulati vasárnapon és közönségekben a szentál d. e. 8—11-ig tart, a délutáni szolgálat marad az eddigi.

— **Sport-délután.** Mint értesülünk, a lapunk mult számának Sport rovataiban jelzett sport-délután el fog maradni, mivel

a verseny-pályák kellő időre nem készülhettek volna el. Athlétáink azonban kárpótolták magukat ezért a vesztéséért s augusztus 30-án vagy szeptember 6-án táncmulatságot fognak rendezni, mely jól sikerültnek ígérkezik.

— **Acetilen világítás.** Színházba járó közönségünknek elég alkalma van tapasztalni, hogy az ott elhelyezve levő petroleum-lámpák mily győr világítást nyújtanak, s ezen felül a nagyszámban égő lámpákból előtörő füst és gáz lefajlás is okoznak. Mint értesülünk, Forster Károly itteni bádógos a szarvasi színházi bizottságnak azt az ajánlatot tette, hogy a színházba s a színház elé annyi acetilen-lámpát helyez el, a mennyyit a színházi bizottság jónak lát, s azokat a szükséges lángot ellátja az esetre, ha az előjáróság e világításért esténként 10 koronát fizet. Ezen felül arra kötelezte magát Forster, hogy az esetre, ha vele ezen szerződés megkötötték, 15 év múlva az egész borvendégszt teljesen kifogástalan állapotban, díjtalanul átadná a közönségnek. Reméljük, hogy ugy a színházi bizottság, mint az előjáróság s kínálgató kedvező ajánlatot el fogja fogadni, s még c szini ideyben gyönyörködhetünk színházunk tündéres ki-világításában.

— **A korcsmai hitel.** A m. kir. igazságügyminiszter a bíróság megítélhető korcsmai hitellősszeg nagyságát *nyolcz koronában* állapította meg. Figyelmeztetjük c n-nőfogva a korcsmárosokk és általában az italmérőket, hogy vendégeiknek 8 koronán italnál többet ne hitelezzenek, mert ezen összegen felüli követeléseiket emlitett rendelt értelmében bírói uton nem érvényesíthetik, illetve a 8 koronán felüli követelés részkire megítélteni nem fog.

— **Úlcso pénz.** A szarvasi takarékpénztár igazgatósága elhatározta, hogy a kamatlábat leszállítja s ezentul *80-on alóli kamattal ad kölcsönöket.* Bővebb felvilágosítás a pénztárnál és Salacz Ferencz t.p. vezérigazgatónál kapható. Nevezett pénztár intézet egyszersmind azt is tudomására hozza a közönségnek, miszerint a takarékpénztár ezután *vasárnap is nyitva lesz* d. e. 8—10-ig. E helyett csütörtökön lesz zárva az intézet.

— **Az Erzsébet-figet** nagy köröndjón éretlen gyerekek fúles lapdával szoktak játszani oly időben, midőn a közönség legnnyobb számmal keresi fel a kerlet. Vigyázatlanáguk folytán a multkor majdnem szerencsétlenség történt. Nevezetesen a nagy erővel elröpített labda majdnem leütötte a künn játszó gyermekek közül egy kis leányt, egy a saletli előt kvaterkázó urnak pedig oly erővel zuhant a kézére, hogy az feldagadt és több napi orvosi kezelést vett igénybe. Kérdjük az illetékes hatóságot, szándékozik-e intézkedni, hogy ilyesmi a jövőben többet elő ne fordulhasson s a hiülféle játékokat játszóok e a cézra épített játéktérre szorítottassanak.

— **Lámpát.** Hogy városunkat a kalendárium szerint világítják, így mindig sötét van, azért már sokat panaszkodtunk, természetesen hiába. Ámde azt az ázsiai állapotot, hogy a színház déli oldalának feljáróinál lámpa nem ég s így a legnagyobb könnyedséggel ki lehet ott, a meredek lépcsőkön a nyakát törni, szónéklül nem hagyhatjuk. S nemcsak kérjük, hanem követeljük, hogy a színház körül több lámpát helyezzenek el.

— **A vidéki posták vasárnapi hivatalos órája.** A kereskedelmi miniszter rendeletet bocsátott ki, a mely szerint a vidéki

posta-, távirda- és távbeszélő hivatalokban vasár- és ünnepnapokon a hivatalos óra délelőtt 8 órától 11 óráig tart. Ez az új intézkedés augusztus 1-én lépett életbe.

— **Italmérésel jövedéki kihágások megállítására.** A pénzügyminiszter a szatócokk és kereskedők által üzött italméresi jövedéki kihágások megállítására tárgyában valamennyi pénzügyigazgatóságghoz a következő körrrendeletet intézte: Az italméresi jövedékről szóló 1899. évi XXV. törvény-cikk 5. §-a értelmében kereskedésekben és szatocsüzletekben csak a szeszies italok kismértékben való elárusítása, továbbá — a szesz és abból készült közönséges pálinka kizárásával — csakis egyéb égetelt szeszies italoknak álló vendégek részére való poharazása és utczára való kimérése gyakorolható. A törvény ezen rendelkezésének eredményes és hatályos végrehajtása szempontjából kijelentem, hogy a korlátolt kiméresi és kismértékben elárusítási engedélyvel bíró kereskedők és szatócokk üzlethelyiségeikben nyílt edényekben csakis azon szeszies italokat tart-hatják, a melyeknek poharazására és utczán át való kimérésére engedélyeik értelmében jogosítottak. Ebből kifolyólag az ily kereskedők és szatócokk bort, sört, szeszit és szeszből készült közönséges pálinkát üzleti helyiségükben nyílt edényben nem tarthatnak. Ezen rendelkezésem a korlátolt kiméresi és kismértékben elárusítási engedélyvel bíró feleknek megfelelő módon azzal hozandó tudomására, hogy az ezen rendelkezés ellen vétők az 1899. évi XXV. t.-cz. 34. §-a alapján pénzbüntetéssel sujtatnak és hogy a megindítandó jövedéki eljárás folyamán a már szokásossá vált azon kifogás, hogy a közönséges pálinka nyílt edényben töltötés czéljából vagy házi szükségletre tartott az üzletben, — figyelembe vétetni nem fog.

Színészet.

Vasárnap Moldován Gergely „Flóríka szerelme” cz. népszimüvét adák jó előadásban. Bájos jelenség volt Flóríka szerepében H. Lévai Berta. Erzsébet énekel dalainak hatásál fokozta ügyes játéka. Radványi mint Jon állta meg helyét úgy ének, mint játék tekintetében. Stylszerü alakítást produkált Rákossy mint Petrikás, nemkülömben Hevossy bókolan szerepében. Dicséret illeti még Almássyt (Onucz) és Váradit (Mária), kiknek a 4-ik felvonásbeli együtties jelenése nagyon tetszett. Az oláh tánczot szépen járták el s nagy hatást keltett, meg is újráztatták. Dósay Gizát külön is ki kell emelnünk szép tánczért.

Hétfőn Herculog Ferencz nagy sikerü szimüve, „Oeskai brigadéros” került szívre. Hogy e darab kissé vontatott és darabos előadásban ment, főleg annak a russ hatásnak a rovására irandó, melyet a majdnem üres háznak a szereplőkre gyakorolnia kellett. Ez okozhatta azt is, hogy Almássy Oeskay brigadérosna nem volt egészen olyan, a milyent — teltségét ismerve — tőle méltán vártunk. Felgerjedésében, haragos indulatában több tűz, szerelmében több odaadás és érzelem szerény véleményünk szerint jobban kidomborította volna Oeskay jellemét, mely az indulatok mélységének s ellentétének valóságos tázháza s melyek ily irányu helyes megrajzolásával nagyobb hatást lehetett volna elérni. Méltán illeti dicséret Hevossyt, kinek Szörényije kifogástalan, művészi alakítás volt. Eppen így mintaszerű volt Kalmár palócza is.

Kedden Strauss operettje a „Böregér” került szívre. Rozalindát Ruzsinszky helylett H. Lévai Berta énekelte s énekeknek értelmes, finom színezése hatásosan jutatta érvényre Strauss fülbemaszó melodáit. Betétként énekel magyar dalát meg is ismételtette a közönség. Adélt Lévai helyett Váradit játszotta meg nagyon ügyesen és sikkesen. Jó Eisenstein volt Nádasy, valamint kedélyes fogház igazgató Tisztal. Kazzagtáon creálta meg Rákossy Froschol. A második felvonásbeli nehéz tánczot bravurosan tánczolta el Dósayval együtt. Meg is újráztatták. Orlovsky herczeg szerepébe Nádasy négrött be. Egy kicsit tremázott, egészen véve azonban elfogadható nyújtott.

Szerdán „Lotti ezredesei” cz. énekes bohózat volt műsoron gondos, jó előadásban. A közönség, mely ez este először töltötte meg szép számmal a színpot, jól mulatott a bolondos darabon. Bibiana szerepében A. Ragányi Iza mutatkozott be. A publikum szívesen fogadta s méltán. Temperamentumos, elegáns játéka párosulva szép énekevel sokszor ragadta élénysére és tapsra a közönséget. Kacagó dalát meg is ismételtették. A pompás lisemblébl kiváltak Tisztay (Daventry) és Nádasy (Dickson) sokszor viharos derülséget támasztva ölelet. jözü komikummukkal, míg Kardos (Ramjanah), Gonda (Barley) és Rákossy (Mister Morland) kisebb szerepekben járultak hozzá az előadás sikeréhez.

Csütörtökön Hennequís és Duval híres darabja a „Zsába” került szívre pompás, egybevágó előadásban. Almássy először mutatkozott be ez este szalon szerepében és sikerrel. Bravurosan ragyogtatta erősen képzett teltségét Barisard szerepében s Tisztayval (Marcielle) együtt ölelet felfogással aknázták ki szerepeik erőteljes comicumát, többször támasztva viharos derülséget. Nagyon jó kezekbe jutott Leclapierné szerepe Mezinénél, aki kitünően rajzolta meg a katonás anyóst. Komolyság az 6 egyszerű természetességében művészi játékaival játszotta meg Colette-t, valamint Hevossy (Lenchois) és Kardos (Theodor) is sikerrel álltak meg helyüket. Kürthy Susanneját erős hadarása miatt nem lehetett élveznünk.

Pénteken San Toy ment úgy diszletezés, mint jelmezek tekintetében egyaránt fényes kiállításban. A czimzerepben Káldy Mariska mutatkozott be. Elvezetöl hallgattuk iskolázott, kellemes hangján énekel dalait s gyönyörködve néztük rutinírozott, kedves játékat, balletjeinek kifogástalan szépségét. Temperamentumos és sikkes Dudley volt Ragányi J. éneke egy mint játéka kifogástalan. Ügyes tánczairt sokszor megtapsolták. Kitünő partnere volt Csuli szerepében Tisztay, míg Radványi mint Robbie aratott nem közönséges sikert tömör ceneség baritonján szépen énekelte dalával. Föltétlen elismeréssel és dicsérettel kell adoznunk D. Molnár Gizinek, ki a második felvonásbeli gyönyörű tánczáért — mely valóban a korentika magaslátán állott, — nyílt színen kapott viharos tapsot. Váradit M. Nádasy, Hatvani, Gonda kisebb szerepekben álltak meg sikerrel helyüket. Az énekkar is nagyon jó volt. Am azt, hogy a színpadon különösen a férfiak tagjai folytonosan nevetgéltek, nem hagyhatjuk emlités nélkül. Reméljük, hogy a pécsi szintársulattal ilyesmi nem fog többet előfordulni.

Sombaton nagyszámú közönség előtt került előadásra Zieher bolondos operettje, a „Sviahákok” fényes kiállításban és jó előadásban. Az est sikerébl az orosz-lánrészt Kalmár (Roland) vette ki gyönyörű szép énekevel. A második felvonás fináléjában levő énekszámt bravurosan énekelte el, a közönség zajos tapsviharral és éljennel újráztatta meg. Sokat tapsoltak Tisztay Gilka herczegének, valamint a sviahákoknak: Nádasy és Ndasyné-nak. Sikkesen játszottak és szépen énekeltek Várady M. és Ragányi J. is. A

fürgén és simán folyó előadás keretébe sikerrel illeszkedett bele Káldy M. és Komlóssy J. Mukli és Rudjio, valamint Kardos Malter Prómje és Hatvani Wondracsekje. Dósay Gizinek, mint mindig, most is meg kellett ismételnie bájos tánczát, melyet Fekete Etellel tánczolt.

A jövő hét műsora kiváló gonddal s izléssel van összeállítva. Ma este Gárdonyi darabja a „Bor” kerül színpadra.

— **Opera előadás.** Különösen telhívjuk a közönség figyelmét Offenbach világhírű regényes operájának keddi előadására fényes kiállításban, megerősített zenekarral vidéken páriát ritkító előadásban fog ez a darab előadásra kerülni, olyanban, a milyent Szarvason még nem volt alkalmunk látni és hallani. Az előadás nagy sikerének és kiválóságának kezességüül szolgál már maga az, hogy *Hoffmant Kalmár fogja énekelni*, a kinél jobb Hoffmann — a pesti lapok szerint is — Magyarországon ez idő szerint nincsen. A darabban még Radványi, Hatvani, Káldy M., Ragányi és Nádasyné töltenek be első rangú szerepkört. Ez előadás iránt már is nagy az érdeklődés s nagy számu előjegyzések történtek.

Szerdán X asszony, a vígszínház nagy sikerű darabja kerül színpadra.

Csütörtökön a bájos zenéjű Lilit adják, mely még mindig nagy közönséget vonzott. Lilit Káldy M. éneklé.

Pénteken a nemzeti színház kaczagtató darabja a „Sasok” kerül színpadra.

Szombaton ismét opera előadás lesz. Ez alkalommal „Hunyadi László”-t adják Kalmár, Toronyi, Hatvani, Radványi, Ruzsinszky I., Káldy M. és Várady Margittal.

Vasárnap a „Régi szerető” lesz műsoron.

CSARNOK.

A fikus férj.

Irtá: **Tarr Dező.**

(Folyt. és vége.)

Pál: Ugyan eredj már, hiszen ez női keztyű! Barátom, ilyen parányi kéz, melyre ez a keztyű való, csak egy nőnek van (főnényesen) s az te nálad nem járt. Ah... olyan asszony, mint őt, olyan nincs több. Te, ha őt látnád, ha te ösmernéd, az egy valóságos istennő, aki azért szállt le hozzánk, hogy általunk imádtassa magát.

Bozóth: (zavartan) Szörnyű, szörnyű...

Pál: (sértődve) Hogy az szörnyű? Na hallo!?

Bozóth: Na nem, bocsáss meg... gondolatom másfelé járt. (tétre) Mi lesz velünk?

Pál: Most is onnan jövök. Éppen reggeli toalettijét végezze s nekem megadott, hogy mindvégig jelen lehessenek. Hogy szerencsés vagyok? Hát tagadhatatlan, van egy kis szerencsém a nők közül, sőt az irigyeim azt hiszik, hogy valami babonát tudok. (Zaj az ellenző mögött) Mi az, valaki talán van itt?

Bozóth: Ah dehogyan... ki volna, hova gondolsz?

Pál: Dehát a szerencséhez kell ám még egyéb is (állásba helyezkedik s magán végig tekint) Na nem?

Bozóth: Mindenesetre, igen. (tétre) Ha most el nem sülyedünk, akkor soha!

Pál: Te, mondd, hát igazán nem gondold ki Ő?

Bozóth: De igen, oh hogyné... azaz hogy nem...

Pál: Külömben ha olyan nagyon akarod tudni, neked épen megmondhatom, te úgy sem vagy veszedelmes. Barátom, az egy istennő, egy ragyogó csillag, egy... egy... s akibe én egészen bele vagyok bolondulva. Az pedig az isteni Flóra az operából. Na nem?

Bozóth: Az isten szerelméért... a nő!

Pál: Ah, a nőm [kezével int] Ő felőle egészen nyugodt vagyok. A nőm mit sem gyanít, sőt észbe sem jut, hogy reám gyanakodna. Nem hogy ő merne gyanakodni, de én tartom őt fogva gyanútlanul. Hja barátom, az én eszemem nem lehet túl járn.

Bozóth: Ugyan?

Pál: Ugy bizony. Hogy pedig meglásd, miszerint igazat beszéllek, ám halljad. A dolog úgy történt, hogy egy napon együtt ülünk nőmmel, midőn a szobalány egy levelet hoz feleségemnek címzve. Nőm a levelet megpillantja, remeg, sáppad s én borzasztó gyanut rejtve, követelem, hogy a levelet elíttem bontsa fel.

Bozóth (körütnéz) Borzasztó helyzet.

Pál: Igen, borzasztó! A levél természetesen szerelmes levél volt s írója az ígért pásztor órát kérte benne. Erre én képzelheted, hogy mit tettem? Meg akartam az asszonyt ölni. De nem tettem, hanem feleségemet szoros őrizet alá vettem. Azóta a házat elhagynia nem szabad, nem mehet sehova, hozzá sem megy senki s így teljesen el van zárva a világtól. És tudod ki írta azt a levelet?

Bozóth: A szeretője!

Pál: Ah dehogyan; azt a levelet — én irtam. De mintha volna itt valak? Ah te nagy kópé, bizonyosan valami diskkrét látogató. Ah bocsáss meg, ha tudtam volna, nem zavarlak. Pá... megyek... Isten veled!

Bozóth: (előbb sőtálványára merevedik, aztán lassan kienged és diadalmasan vonja elő kliensét az ellenző mögött) Meg van, meg van az ok... most már lehet válni.

KÖZGAZDASÁG.

Piacz.

Búza. Nagy felhozatal folytán 13 K. 13 K. 40 filler árakon kelt el mintegy 2000 mm.

Tengeri. Czimból semmi kínálat sem volt. Keresték mm.-ját 12 koronáért.

Árpa. Meglehető hozatal mellett elkelt mintegy 200 mm. 10 K. 10 K. 20 filleres árbán.

Luczernamag. Minták voltak láthatok. Keresték 80—90 Koronás árbán.

Utmutató a darazsak

kiirtására.

A közönséges darazsak nagy kárt tehetnek mind az éré gyümölcsben, mind az éré szőlőben is; e kár annál nagyobb, ha a fertőzött gyümölcsös magában áll és sok épülettel van körülvéve, mert ekkor ilyen helyen esik meg, hogy a titokban elszaporodott darazshad gyümölcséréskor egyszerre olyan számban kerekedik, a melylyel szemben az ember még nagy áldozat árán sem védekezhetik kellő sikerrel.

A közönséges darázs és más kártékony darázsfajok ugyanis a házpadlásokon, a ház ereszé alatt, a száraz pinczegádorok falaiban, a kerítésnek esőtől védett hézagjaiban, továbbá a vén fák odvaiban, a gyepes meszgyék, rétek, árokpartok földalatti lyukaiban telelnek ki, még pedig csekély számban, mert télire csak néhány megtermékenyített nőtény marad meg belőlük. Legtöbbször a régi, nagy fészekben húzódnak meg, de olykor már kisebb fészekben is telelnek ki; néha pedig elszóródnak és egyenként tanyáznak: majd a fák kérge alatt, majd a mohában, vagy a kőrákás hézagjaiban.

Csak a kitelet néhány nőtény kezd meg tavasszal a darázsszaporítást. Régi fészket kijavítja, vagy ha szükséges, újat épít és megkezdí benne a fiasítást.

A mint a darázsivadék szaporodik, terjedelmesebb lesz a fészke is. Legtöbbször ökölnyi nagy, de a kisebb családokban élő fajoké kisebb, míg a lódarázs fészke akár föld alatt, akár valami fa odvában, vagy más védett helyen van (pl. fájreos és nem bolgyatott, leborított félhordóban, vagy kádiban) majdnem félhordónyi nagyságu.

Ha korán tavaszodik, meleg a nyár és hosszú, meleg az ősz is, akkor a darázs annál nagyobb számban mutatkozik, mert mindez csak kedvezett a szaporodásnak. A darázsok ezt a nyári felszaporodását azonban nem igen vesszük észre; hiszen félreos helyen van a fészke és a gyümölcsben sem igen akad addig, a míg a gyümölcs és a szőlő érni nem kezd: ellenben, ha a gyümölcs érni kezd, csakhamar itt verődik össze mind és szemünk láttára hordja el a termést. Előbb a legsebbe, legöregebb gyümölcsdarabokat, fürtöket kezdi ki és egy-két nap alatt annyira elbánik fvelük, hogy csak a héjuk és nyelük, valamint a fürtnek csak az összerágott bogyóhéjdarabjai, meg: kocsánya marad meg. Ha pedig az ilyen megsérült gyümölcsöt, fürtöt még az eső is éri és hűvös az idő is, a kikezdett gyümölcs rothadni kezd a többi ép gyümölcsre is. Ilyen körülmények között a kár kiszámíthatatlan, kivált ha a gyümölcsös, vagy a szőlő magánosan áll s a darázs mind egy helyre szorul. Itt bizonyos, hogy az összes termés csakhamar oda lesz.

S e csapás ellen ilyenkor már nem lehet védekezni, mert nem birunk e nagy darázs-haddal.

Ha ezélt akarunk érni, akkor fogjunk hozzá már télen és a tavasz kezdetével.

Télen át irtuk ki az áttelelő néhány nőstényt, hogy ezzel semmisítsük meg a vészedelem csiráját, E téli irtás egyszerű és abból áll, hogy az előbb említett helyeken megmaradt darázsészkeket valamely hideg napon összeszedetjük és forró vízben vagy tűzben megsemmisítjük. Ezt megteheti mindenki, de jobb ha ezt az ügyet a község, vagy — ha szőlőről van szó — a hegyközség vízzi kezébe és a darázsészkeket valamely meghatározott téli napon leszedeti akként, hogy a darázs fészket és a darázs természetét jól ismerő szőlőpásztorok, hegyőrök házról-házra bejárják a darázslepte helyeket (kerü lakot, prészázat) s a talált fészket zsákba szedik. Olyan helyen, hol a szőlő és gyümölcsös terület elkülönítve fekszik és rajta szórványosan fekszenek a különböző épületek, a melyekben a darázs ősz végén csendesen meghuzódik, csakis ilyen egyöntetű eljárással érhetünk célt.

Mint hogy azonban ezen eljárás ellenére néhány darázscsalád mégis csak kikerüli az ember szemét, kell, hogy a megmaradtakat is elfogjunk. Erre igen jó eljárás az, ha a tavasz kezdetén, mikor a fák virága nyilani kezd, a fák körül, s a szőlőben is a fák ágaira bő nyakú és mintegy fél literes üvegeket aggatunk ki, a melyeket harmadnyira vízzel töltünk meg s azoktól még fél kanálnyi édes gyümölcslevet (befűttes gyümölcslevet, málnaszörpöt, big barackkizt stb.) is adunk hozzá. Azután az üveg nyílását erősebb papírossal bekötjük és csak olyan nyílást hagyunk, hogy két ujjunk bele férjen, s a melyen át a darázs is kényelmesen be-röppülhet. A táplálék után szállongó darázsok csakhamar megtalálják a számukra kitűzt esalagató ödességet, és mert ilyenkor tavasszal másutt csak nagyon gyéren kínálkozik számukra valami lopni való nyálkáság, csakhamar az üvegbe öntö-
nek és vízbe bele is fúdnak.

Az így felszerelt darázsfogót, ha tele van darázsszal és egyéb rovarral, ki kell tisztogatni és frissen felszerelve helyére akasztani. Ezt azt eljárást addig kell folytatni, míg csak darázs akad.

Ha nyáron át nyomára jövünk, hogy a darázsok valahol földben, vagy fa odvában bújva (pl. ha a szőlőhöz, vagy

gyümölcsöshöz közel öreg és odvas tölgyek vannak), ki kell azokat irtani itt is, Ezt éjjel teszszük akként, hogy a darázsok fészkebe, melynek bejárót, ha több van, egynek kivételével betömtük, néhány égő kőnszeletet dobunk be, vagy pedig 2—4 decziliter szénkéneget, vagy ha ez nincs, ugyanannyi benzint öntünk be s azután az utolsó bejárót is füvel, számmával betömjük és ezenkívül agyaggal betapasztjuk. A ki szénkéneggel vagy benzinnel dolgozik, az vigyázzon a tűzre, mert a szénkéncg is, és a benzín is, ha gertyával, gyufával a közelükbe érünk, felte könnyen lángra lobbannak és felrobannak! Azután ne feledje el az irtó munkás, hogy a darázs igen harcziás állat: jó lesz, ha ügyel magára és arázat mészrostával védi.

Ha a darázstírást nem a község, vagy a hegyközség tartja a kezében, akkor kell, hogy minden egyes birtokos írta a darázst, hogy az egyiknek hanyagsága miatt kárba ne vesszen a másiknak fáradozása! Mert csakis együttes eljárással érünk célt!

A hol ősszel a szőlőben mégis baj van a darázs miatt, ott nem marad egyéb hátra, mint hogy a firtókat egyenként és gondosan erőszunyogháló-szövetbe (tüllbe) csavargassuk s úgy óvjuk meg a darázs fogától.

Hogy ez a darázstírást sikeres legyen, a téli, tavaszi és nyári irtómunkákat nemcsak a baj esetén, hanem állandóan és évről-évre kell folytatni, mert csakis így remélhetjük, hogy a darázs esetek számban marad és kárt nem okoz.

Haszonbérlet.

Szarvas község határában

fekvő

nagy méltóságú gróf Csáky

Albinné szül. Bolza Anna

grófnőnek

1100 □ ölével számított
1525 és 1550 holdas
décsi birtoka
1903. szept. hó 29-től kezdve

több évre haszonbérbe kiadó.

Közelebbi értesítéssel szolgál, a kihez a haszonbérletre vonatkozó ajánlatok **f. 1903. szept. hó 23-ig**

bemutatóndók:

1—2. 18. 1.

Dr. Szemző Gyula

szarvasi ügyvéd, urad. ügyész.

Varga Ferencz
fűszer kereskedő
SZARVASON.

Ajánlja frissen érkezett
kávé
különlegességét
a legnagyobb választékban
igen szolid árák
és pontos kiszolgálás mellett.
Kívánatra mintával szolgálok
és házhoz küldök.

Teljes tiszteléssel
Varga Ferencz.

1—22

Nagy liszt raktár! Zsák kölesönzés! Naponként friss házikenyér! Jutányos árak!

Szolnoki és mezőtúri henger malmok és szarvasi gőzmalmok lisztraktárának nagyban és kicinybeni eladása.

Zsák kölesön intézet, bármily mennyiségű zsákok kaphatók.

Jutányos árak, pontos és kifogástalan kiszolgálás.

Tisztelettel

Keszt Sándor,

Szent István király-utca
az új patika mellett.

LISZT ÁRJEGYZÉKEM

szolnoki és mezőtúri malmokból:

0-as dupla fogós (grizes)	—	külf. 27 siller.
0-es sima	—	27 "
1-es	—	26 "
2-ös	—	25 "
3-as	—	24 "
4-es kenyér liszt	—	24 "
5-ös	—	23 "
6-os	—	22 "
6 $\frac{1}{2}$ -es	—	20 "
Szarvasi örlés, szitált kizalaszt	—	19 "
Korpás liszt	—	16 "
Árpa dara	—	12 "
Tengeri dara	—	13 "
Ko-pa	—	10 "
Kukoricza (tengeri)	—	12 "
Árpa s.emes	—	11 "

Kiadó lakás.

Rohoska Pálnak, Szarvason. 268. szám alatti házában

== egy 3-, esetleg 2 szobás ==

utczai lakás

a hozzátartozó mellékhelyiségekkel f. évi november 1-től bérbe kiadó.

Érdeklődők értekezhetnek a tulajdonossal.

3-1 14. I.

É R T E S I T É S.

Alólirott ezennel tudomására hozom a n. é. közönségnek, hogy Szarvason, Jókai Mór-utca 1134. szám alatti saját házunkban

női ruha varrodát

nyitottam.

Hol a legkényelmesebb igényeket is kielégítő s legdivatosabb női ruhák készíttetnek.

Kivánatra szabás mintákkal, s mérték vétel, esetleg a ruhák elkészítése végett, a tisztelt megrendelők lakására is elmegyek.

Jutányos árak és pontos kiszolgálásról tisztelt megrendelőimet előre is biztosítva, szíves pártfogásukat kéri

Tisztelettel

Janurik Erzsébet,
női ruha szabóné.

4-1 16. I.

ÁRJEGYZÉK**POPJÁK GYÖRGY tüzfifa- és szénüzletéből Szarvason,**

(Jókai Mór-utca 1254-55. számok alatt, a piac téren mellett).

Tüzfifa.

	Korona	fill.
Látk-, vagy eser-, hasábos fa vagononként Szarvas állomásnál 10,000 kgr.	144	—
Kővezetvám és vagonból kirakás külön	4	—
Házhoz szállítás és összerakás külön	8	—
Felátvya, hazaszállítva 100 kgr.	2	—
Egyszerre 5 métermázsza vételnél	1	80
Méterenként össze rakva és hazaszállítva	13	—

Kőszén.

Rendelő címére feladva, házhoz szállítva 10,000 kgr.

Porosz max Grube, legprimább darabos- vagy koczka-szén	360	—
Porosz szalon, darabos- vagy koczka-szén	320	—
Petrozsényi darabos- vagy koczka-szén	260	—
Salgótarjáni tőmör-szén	220	—
Vulkán legjobb hazai darabos vagy koczka-szén	270	—
Tatai tőmör-szén	235	—
Légszesz-kocsz prima	410	—
Tatai brikett (legjobb) szalon szén	250	—

Raktáron levő szenek árai hazaszállítva és pormentesen átrostálva.

Porosz max 100 kgr.	3	80
Porosz szalon szén 100 kgr.	3	60
Vulkán szén 100 kgr.	3	20
Petrozsényi 100 kgr.	3	—
Salgótarjáni 100 kgr.	2	60
Légszesz kocsz-szén 100 kgr.	4	40
Tatai brikett 100 kgr.	2	90

Vidéki vevőnek, a menyiben a szállítást nem kívánja, minden szén 20 fillérrel olcsóbb 100 kgrammonként.

Építkezés.

Mész, égetett, darabos, híres salasinszki	3	60
Mész, égetett, (más bányákból) jó darabos, 100 kgr.	3	20
Portland ezement (állandóan friss) 100 kgr.	7	—
Román ezement 100 kgr.	3	20
Eles homok, vékánként	—	30
Elszigetelő-lemez 5 ^m erős	1	—
Nedves falaknak szárazzá tétele saját tapasztalat alapján aszfalttal ☐ méterenként	—	50

Nagyobb megrendelésnél megfelelő árengedmény.

Ipari cikkek.

Kovács-szén osztraui 100 kgr.	4	—
Faszén 100 kgr.	6	—
Karbolineum 100 kgr.	24	—

Szőlőkarókat (tölgyfából) jutányos áron szállítok.

T. vevő közönség nagybecsű megrendelését kéri

POPJÁK GYÖRGY.

Díszes szemfődelek s érczkoporsók.

Marosi Pál

épület- és bútornaszталos
temetkezési intézete

SZARVASON 1571. sz. alatt,
Kossuth- és Hunyadi-u. sarkán
[Konstantinovics-féle ház].

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy évek óta fennálló
épület- és bútorműhelyemet, ércz- és fakoporsó raktáramat

újolag berendeztem s minden iparkodásom odairányul, hogy a n. é. közönségnek e nemű gyártmányokkal, u. m. **a legkitünőbb anyagból készült ércz-, tölgy- és fenyőfa-koporsókat**, továbbá szemfődél, matracz-párnát, természetes és csinált virágokból készült **koszorúkat**, feliratos szalagokkal, a lehető legnagyobb választékban tetemesen leszállított árak mellett szolgálhatok.

Elvállalok minden rendű és rangu temetések rendezését a legdíszesebbtől a legegyszerűbbig — fakoporsók 2 koronától s érczkoporsók 68 koronától feljebb — kívánatra díszes gyászkoszival, szoba-behuzattal, gyászlobogó, díszes ravataltakarók, gyertyatartók és fáklyákkal, azonkívül sírfeldíszítést, hullaszállításat vidékre és viszont, szóval minden e téren előforduló megrendeléseket a legfontosabban és legjutányosabban eszközölök.

Gyászjelentések nyomtatását és szétküldését is eszközölöm.

Mély tisztelettel

MAROSI PÁL épület- és bútornaszталos
SZARVASON.

☞ ☞ Sírkoszorúk és szalagok. ☞ ☞

Matracz-párnák.

Jutányos árak.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, miszerint Szarvason, a Szt. István-utczában, a Kesztyű-féle hársban (az új parka mellett)

☉ fűszer- és vegyesárú üzletemet ☉

megnyitottam, hol is a legjobb minőségű ezüster, kávé, tea, rum, fűszerek, liszt s más egyéb cikkek a legjutányosabb napi árakon kaphatók.

Együttel a közelendő kalendáriumi fényre való tekintettel felhívom a n. é. közönség figyelmét arra, hogy üzletemben p. rezellen rányek, tisztességes evőeszközök olcsó napibőr mellett kölcsönre kaphatók.

Tisztelettel vevőimmet pontos és előzékeny kiszolgálásról biztosítva, szíves pártfogásukat kéri

GYÓRY JÁNOS
kereskedő.

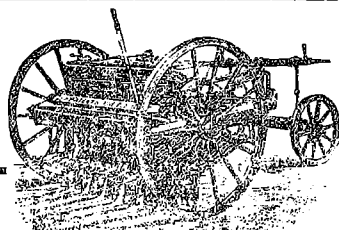
KÜHNE E. Moson bizományi gépraktára

Grabenhofer

János

vaskereskedő cégnél
Szarvason.

A legjutányosabb
árban kaphatók:

gazdasági eszközök, u. m. élek, vetőgépek, poszták, konkolyozók és minden e szakmába vágó cikkek és alkatrészek.

**Poszták, konkolyozók, kukoriczamerzsolók
és vetőgépek**

kölesönhasználatra mérsékelt napi bér mellett
6 2 kiadatra k. 1. 1.

Előleges értesítés.

Van szerencsém a n. é. fogyasztó közönség becses tudomására hozni, miként piacztéri üzletembe, közvetlen a forrástól tisztelesen szállított s egészen friss töltésű s nagy mennyiségű parádi víz érkezett.

Egyben felhívom a n. é. közönség szíves figyelmét e lapok jövő heti számára, melyben üzletemnek, tüzi fa és mindenféle kőszénre vonatkozó árjegyzékét fogom közzé tétetni. Nem mulasztatom el, hogy az érdeklődők szíves figyelmét ne hívjam fel az általam beállított fa aprító gépre, melyet működés közben is, bárkinek készségesen megmutat

Pletenik József,

fűszer-, festék s tűzelőanyag kereskedő

Szarvason.

Hirdetés.

SOMOGYI GÉZA ÉS TSAI

miniszterileg engedélyezett

„Marha táppora“

mely minden gazdaságban nélkülözhetetlen szer, különösen pedig a sertés hizlalásnál igen nagy szerepet játszik, elősegíti az emésztést, fokozza a hizást s megóvja minden betegségtől, utasítás szerint használandó.

Csomagok ára: 36 fill., 90 fill., 180 fill.

Kapható helyben:

Varga Ferencz, Fülöp Heinrich, Vitális János, Komlószky János urak kereskedésében.